

Деякі аспекти відношення споживачів до проблем енергозбереження

Абелшиов В.І., Харківська національна академія міського господарства

Поведінка і звички споживачів грають значну роль у вирішенні проблем енергозбереження. Широкий діапазон споживання енергії, крім традиційних факторів (характеристики огорожувальних конструкцій будівель та інженерних систем, кількість споживачів), пояснюється поведінкою і звичками споживачів. Їх зміна суттєво впливає на застосування тих чи інших енергозберігаючих заходів. Аспектам поведінки споживачів у галузі енергозбереження приділяється недостатньо уваги. У першу чергу маються на увазі прийняті споживачами в якості комфортних показники температури внутрішнього повітря, витрати холодної та гарячої води, газу, електроенергії. Як правило, споживачі не бажають зниження температури внутрішнього повітря навіть у тому випадку, якщо вона має достатньо високі показники. Але в цьому випадку досягнути суттєвого енергозбереження дуже проблематично. Досвід показує що, як правило, споживання енергії значно знижується під час спадів економіки та при підвищенні цін на енергоресурси. Ця обставина є результатом зміни поведінки і звичок споживачів і пов'язана з економією фінансів. Але ця зміна не є тривалою і не має, як правило, стійкої тенденції до зниження енергоспоживання. Як тільки відбувається підйом економіки або ціни на енергоресурси знижуються, тобто економічний тиск на споживача зменшується або зовсім зникає, люди достатньо швидко повертаються до початкової поведінки і звичок, які пов'язані з високими вимогами до комфорту.

Різні споживачі (власники нерухомості, орендарі), приймаючи ті або інші рішення щодо вирішення проблем енергозбереження, керуються різними, іноді протилежними, цілями і це необхідно враховувати. Деякі споживачі іноді здійснюють лише короткострокове планування в галузі енергозбереження і не заглядають далеко у майбутнє як це здійснює, як правило, суспільство і держава в цілому. Різні споживачі пред'являють різноманітні вимоги до інженерного обладнання будівель. У той же час, будь-яке інженерне обладнання передбачає відповідні вимоги до своїх споживачів. Вимоги споживачів до інженерного обладнання будівель полягають у розумінні ситуації енергоспоживання, можливості впливати на нього і бачити результати цього впливу. Якщо ці положення задовольняються, то інженерне обладнання будівель може бути розвинуте і пристосоване до вимог споживача. Ця обставина повинна враховуватись для досягнення бажаних резуль-

татів при проектуванні будівель, інженерних систем та їх елементів. Деяке інженерне обладнання будівель може бути настільки складним, що у споживачів виникає необхідність зрозуміти його і вміти їм користуватись.

Матеріали, елементи та інженерні системи, що застосовуються, повинні забезпечувати незначні витрати, бути простими у використанні і керуванні. Це не лише знижує витрати на технічну експлуатацію, але й збільшує строк служби інженерного обладнання, створює більш прийнятні умови для тих, хто його використовує і обслуговує. Так, якщо споживачі самостійно використовують і обслуговують інженерне обладнання будівель, важливо щоб інженерні системи були простими в експлуатації, а інструкції по їх експлуатації були ясними і зрозумілими. Споживач повинен завжди знати наскільки успішні його зусилля по енергозбереженню, що звичайно стимулює його поведінку.

Вимоги споживачів дуже важливі у зв'язку з ускладненням існуючих інженерних систем. Список вимог споживачів повинен стати елементом програми з енергозбереження.